

2. አከራካሪው ቤት የአመልካች ንብረት መሆኑን በማስረጃ በማረጋገጥ የደሴ ከተማ ወረዳ ፍ/ቤት በፍ/ብ/መ/ቁ. 13033 የካቲት 30 ቀን 1998 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ ፀንቶአል።

3. ወጪና ኪሳራ በተመለከተ ግራ ቀኝ ወገኖች የየራሳቸውን ይቻሉ። ውሳኔው ለስር ፍ/ቤቶች ይተላለፍ። መዝገቡ ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

የሰ/መ/ቁ. 33924

ሚያዝያ 16 ቀን 2000 ዓ.ም

ዳኞች፡- ዓብዱልቃድር መሐመድ

መስፍን ዕቁበዮናስ

ሒሩት መለሰ

ታፈሰ ይርጋ

መድሕን ኪሮስ

አመልካች፡- ወ/ሮ ገብርኤል ሂሳብ - ጠ/አስቴር አርአያ ቀረቡ

ተጠሪ፡- የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ - ነ/ፈ.ጅ ቤዛ አስራት ቀረቡ

ፍ ር ድ

ለክርክሩ ምክንያት የሆነው ክስ የጀመረው በፊ/ከፍተኛ ፍ/ቤት ነው።

የአሁን አመልካች ለፍ/ቤቱ ባቀረቡት ክስ ከአባቱ በውርስ የተላለፈልኝን ቤት ተጠሪው በአደራ ተረክቦ እያስተዳደረ ቢቆይም ቤቱን እንዲያስረክበኝ ብጠይቀው ፈቃደኛ ባለመሆኑ ቤቱን እንዲያስረክበኝና ከ1973 ዓ.ም ጀምሮ የሰበሰበውን የኪራይ ገንዘብ እንዲመልስልኝ በማለት ጠይቀዋል።

ተጠሪም ለክሱ በሰጠው መልስ ፍ/ቤቱ ጉዳዩን ለማየት ሥልጣን የለውም፤ አመልካች ክሱን ለማቅረብ መብት ወይም ጥቅም የላቸውም፤ ክሱ በይርጋ ቀሪ ይሆናል በማለት የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ አቅርቧል።

ፍ/ቤቱም የግራ ቀኝን ክርክር መርምሮ አመልካች ቤቱ የአባታቸው የግል ቤት ለመሆኑ የሚያስረዳ በህጉ መሰረት የተሰጠ የቤት ባለቤትነት ማረጋገጫ አላቀረቡም ወይም ቤቱ ከአዋጅ ውጪ የተወረሰ ተብሎ ከሚመለከተው አካል እንዲመለስላቸው የተፈቀደ ማስረጃ አላቀረቡም በመሆኑም ክስ በተመሰረተበት ንብረት ላይ ጥቅም ወይም መብት የላቸውም በማለት ክሱን ውድቅ አድርጓል።

የሰ/መ/ቁ. 33924

ዘ/ዘ

በዚህ ውሳኔ ላይ ይግባኝ የቀረበለት የፌ/ጠቅላይ ፍ/ቤትም ይግባኝን ማቀበል ቀርቷል።

የአሁኑ የሰበር አቤቱታ ይህንን ውሳኔ ለማስለወጥ የቀረበ ነው ይህ ችሎትም አመልካች የመክሰስ መብት የላቸውም መባሉ በአግባቡ መሆን አለመሆኑን ለመመርመር አቤቱታው ለሰበር ችሎት እንዲቀርብ አድርጓል። በዚህ መሰረት ተጠሪ ቀርቦ ክርክሩን በጽሁፍ አቅርቧል። ችሎቱም መዘገቡን እንደሚከተለው መርምሯል።

ከላይ እንደተገለጸው አመልካች ክስ የመሰረቱት ተጠሪ በአደራ ሲያስተዳድረው የቆየውን የአባታቸውን ቤት እንዲያስረክባቸው ነው። አንድ ከሃሽ ክስ እንዲያቀርብ የሚፈቀድለት ለክሱ ምክንያት በሆነው ነገር ወይም ክሱ በተመሰረተበት ሃብት ላይ ጥቅም ወይም መብት ያለው መሆኑን ካረጋገጠ እንደሆነ በፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 33/2/ ሥር ተመልክቷል። ስለሆነም አመልካች ለመረከብ ክስ በመሰረቱት ቤት ላይ መብት ወይም ጥቅም ያላቸው መሆኑን ሊያረጋግጡ ይገባል። የሥር ፍ/ቤቶች የአመልካችን ክስ ወድቅ ያደረጉት የቤቱ የባለቤትነት ማረጋገጫ ባለመቅረቡ አመልካች በንብረቱ ላይ መብት ያላቸው መሆኑን አላረጋገጡም በማለት ነው።

እኛ እንዳየነው ግን አመልካች ክስ የቀረበበት ቤት የሚችል አባታቸው ቤት ለመሆኑ የቤት ባለቤትነት ማረጋገጫ ባያቀርቡም በስራና ከተማ ልማት ሚ/ር የተፃፈ ደብዳቤና የቤቱን የቦታ ካርታ አቅርበዋል በማስረጃነት የቀረበው ደብዳቤ ክርክር የተነሳበት ቤት የአመልካች አባት የነበረና እሳቸው ሲሞቱ ቤቱን ተረክቦ የነበረው የግሪክ ኤምባሲ ቤቱን ለስራና ከተማ ልማት ያስረከበ በመሆኑ ግሪክ አገር አሉ የተባሉት የሚችል ልጆች ባለመብቶች መሆናቸው ከተረጋገጠ ቤቱን እንዲረከቡ የሚያሳስብ መሆኑን ያመለክታል። የከተማ ቤቶችን ባለቤትነት ለመወሰን ስልጣን ያለው አካል የፃፈው ይህ ደብዳቤ ቤቱ የአመልካች አባት መሆኑን የሚጠቁም ሆኖ አግኝተነዋል። አመልካች ደግሞ የሚችል አባታቸው ወራሽ መሆናቸውን አረጋግጠው የቀረቡ በመሆኑ በቤቱ ላይ ጥቅም ወይም መብት ያላቸው መሆኑን አላረጋገጡም ለማለት የሚያስችል

ሁኔታ አላየንም። የፍ/ህ/ቁ. 1195/1/ም ቢሆን ለአንድ ሰው የተሰጠው የቤት ባሃብትነት ምስክር ወረቀት ይህ ሰው የዚህ ቤት ባለሃብት እንደሆነ ግምት ከሚወሰድ በቀር የቤቱ ባለሃብትነት በሌላ ሰነድ ሊረጋገጥ አይችልም የሚል እንደምታ የለውም። በእርግጥ አመልካች ቤቱን ሊረከቡ ይገባል አይገባም የሚለው ከግራ ቀኝ ክርክርና ማስረጃ አንፃር ተመርምሮ የሚወሰን ቢሆንም አመልካች ግን ክስ በቀረበበት ቤት ላይ መብት ወይም ጥቅም ያላቸው መሆኑን አላረጋገጡም ማለት ስለማይቻል የሥር ፍ/ቤቶች የቤቱ የባለቤትነት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አለመቅረቡን ብቻ መሰረት አድረገው ሌሎቹን የአመልካች ማስረጃዎች ሳያገናዝቡ አመልካች በንብረቱ ላይ መብት ወይም ጥቅም የላቸውም ማለታቸው ስህተት ሆኖ አግኝተነዋል።

ው ሣ ኔ

1. የፌ/ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 48823 በሰኔ 27 ቀን 1999 ዓ.ም የሰጠው ብይን እንዲሁም የፌ/ጠቅላይ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 31862 ህዳር 03 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ትዕዛዝ ተሸረዋል።
2. አመልካች ክስ በተመሰረተበት ንብረት ላይ ጥቅም ወይም መብት ስላላቸው የፌ/ከፍተኛ ፍ/ቤት ግራ ቀኝን አከራክሮ የመሰለውን እንዲወስን ጉዳዩ በፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 341 መሰረት ተመልሷል።
3. ወጪና ኪሣራ ግራ ቀኝ ይቻቻሉ።

መዘገቡ ተዘግቷል። ለመ/ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ቤ/ኃ